

Kaivosnaisten verkosto huhuilee entistä monipuolisempaa ääntä

Women in Mining Suomi houkuttelee naisia imagoinflaation vaivaamalle alalle.

STT | Anne Salomäki

Geologia, mitä se on? **Mari Kela** ei ollut peruskoulussa tai lukiossa kuullutkaan koko tieteenalasta, vaikka kivet olivat aina kiinnostaneet.

–Kouluaikoinani tyttöjä ei neuvottu teknisille aloille eikä se oikein ollut omassakaan mielessä vaihtoehtona, 38-vuotias Kela sanoo.

Nyt taskussa on viime vuonna valmistunut luonnontieteiden maisterin tutkinto, pääaineena geologia. Kaksi alanvaihtoa tehnyt Kela työskentelee kaivoksella tuotannosuunnittelijana. Työllisyysnäkömät ovat hyvät, sillä kuten muullakin teknologiateollisuudessa, osaavista ja koulutetuista työntekijöistä on pulaa.

Vielä reilut 20 vuotta sitten naisen asema kaivosalalla oli toinen. Vasta lokakuussa vuonna 1998 Suomessa kumoutui laki, jonka mukaan naista ”ei saa pitää kaivoksessa sellaisessa työssä, jota tehdään maanpinnan alla”. Laki ei kieltänyt naisten työntekoa työnjohtajana tai esimerkiksi terveydenhoitajana. Tärkeintä oli, että nainen ei tehnyt kaivoksessa ruumiillista työtä.

Tällä hetkellä Kela tekee työtään pääosin maan pinnalla, eikä hän ole urallaan kohdannut sukupuoleen perustuvaa syrjintää. Hän toivoo alalle kuitenkin lisää naisia, sillä he ovat edelleen kaivoksissa vähemmistö.

–Olisi työyhteisön ja alan yritysten etu, jos työvoima olisi nykyistä monipuolisempaa. Ei ole kannattavuudelle hyväksi, jos töissä on vain samankaltaisia ihmisiä, jotka ovat samaa mieltä kaikesta.

Muun muassa tästä syystä heinäkuussa perustettiin Women in Mining -järjestön Suomen-osasto. **Johanna Alitalo**, yksi perustajista, on koulutukseltaan geologi ja ollut kaivosalalla töissä vuosituhannen alusta asti. Hän on nähnyt kulttuurin muuttuneen. Opiskellessaan 90-luvulla hän muistaa soittaneensa kesätyöpaikasta alan yhtiöön, joka etsi geologian opiskelijaa kesätyöhön.

–Puhelimessa kaikki kuulosti hyvältä, mutta seuraavalla viikolla sain kuulla, että pomojen mukaan tyttöjä ei palkata. Se oli ensimmäinen märkä rätti naamalle, hän kertoo.

Alitalo huomauttaa, että maailma oli silloin erilainen. Illanvietoissa saatettiin hyvinkin ilkkua, että kaivosala on miesten hommaa.

–Paljon on jo muuttunut, mutta

Mari Kela, 38, työskentelee kaivoksella tuotannosuunnittelijana.

ei vielä tarpeeksi.

Ajatus järjestön perustamisesta syntyi sieltä, missä ennen huhu-putheiden mukaan jaettiin myös kaivosalan työpaikat miesten kesken saunan lauteilta.

–Me perustajat huomasimme alan seminaarissa, ettei kahden päivän ohjelmassa ollut yhtään naispuhujaa. Sitten aloimme keskustella siitä, kuinka epäsoivia yhteishengen nimissä vietet-

tävät saunaillat ovat, jos työyhteisössä on vain yksi nainen, Alitalo muistelee.

Women in Mining Suomen tarkoitus on tuoda alalla toimivat naiset yhteen ja lisätä heidän äänensä kuuluvuutta. Alitalo kertoo, että suunnitteilla on erilaisia tapahtumia ja tilaisuuksia sekä mahdollisesti myös mentorointiohjelma.

Jo alalla toimivien tukemisen lisäksi yhdistys toivoo houkuttele-

vansa lisää naisia kaivoksiin. Alitalon mukaan kaivosyhtiöillä on paljon töitä siinä, että niiden kiinnostavuus työnantajana kohenisi esimerkiksi Talvivaaran jäljiltä.

–Vaikka kaivoksilla on paljon vastustajia, kaivokset ovat välttämättömiä. Myös ympäristöstävällisten teknologioiden kehittäminen vaatii kaivoksia, koska kaikki, mikä ei kasva, pitää kaivaa, hän toteaa.

Kaivosalan johto juhlii naisverkoston syntyä – tulossa jäsenhakemus

Women in Mining Finland on mieluisa uutinen työvoimapulan kanssa painivalle alalle. Kaivosteollisuus-yhdistyksen toiminnanjohtaja **Pekka Suomela** ei ole vielä jättänyt järjestölle jäsenhakemusta, mutta aikeissa se on.

–On loistavaa, että tällainen toimija on syntynyt. Ei kaivosalalla enää nostella sadan kilon punnuk- sia, vaan siellä tarvitaan monenlaista osaamista, kielitaitoa ja kokonaisuusien hahmottamista.

Lisäksi töihin kaivataan lisää te-

kijöitä. Suomela tosin huomauttaa, ettei työvoimapula koske pelkkiä kaivoksia, vaan koko teollisuutta. Myös kaivokset ja niiden alihankkijat tarvitsevat eri teollisuuden prosessien osaajia.

–Kaivosalan ammattilaisista on pulaa paikallisesti, mutta koko teollisuudessa tekijöiden tarve on maailmanlaajuinen ongelma, hän sanoo.

Suomela uskoo Talvivaaran jo jääneen taakse, mutta menneenä kesänä mediassa on ollut esil-

lä esimerkiksi malminetsintäyrittäjä Beowulf Miningin hanke Heinävedellä. Kaivosten ja ympäristön välinen vastakkainasettelu ei edistä työnantajakuvan kirkastamista.

Kaivosalan toimialapäällikkö **Heino Vasara** Lapin ely-keskuksesta on Suomelan kanssa yhtä mieltä siitä, että työn imagossa on parannettavaa. Samanlainen tilanne on hänen mukaansa esimerkiksi metsäteollisuudessa. Kovin akuutti juuri kaivosten työvoimapula ei Vasaran mukaan ole.

WOMEN IN MINING SUOMI

Tavoitteena keskustelu naisten asemasta alalla

- ▶ Women in Mining Suomi (WIM Suomi tai WIM Finland) perustettiin heinäkuussa.
- ▶ Yhdistys on osa kansainvälistä Women in Mining -verkostoa.
- ▶ WIM Suomi on ”verkostoitumiskanava kaikille kaivos- ja kaivannaisaloilla toimiville naisille työtehtävistä ja koulutustaustasta riippumatta”.
- ▶ Verkostoitumisen ohella yhdistys pyrkii lisäämään naisten osaamisen ja koulutusarvon arvostusta sekä avointa keskustelua naisten asemasta ja mahdollisuuksista kaivosalalla.
- ▶ Yhdistys myös kannustaa tyttöjä teknillisten ja luonnontieteellisten alojen pariin sekä haluaa parantaa kaivosalan kiinnostavuutta työllistäjänä.